

Justitiedepartementet
Polisenheten
103 33 Stockholm

Kommissionens förslag till dataskyddsdirektiv för de brottsbekämpande myndigheterna (KOM(2012) 10 slutlig)

Tullverket har inga invändningar mot en harmonisering inom EU av skyddet för personuppgifter och en anpassning till den tekniska utvecklingen. Möjligheterna men också behoven att automatiskt behandla personuppgifter genom väl utvecklade och effektiva IT-system ökar och bestämmelserna bör därför i möjligaste mån göras teknikneutrala. Bestämmelserna om dataskydd får dock inte försvåra de brottsbekämpande myndigheternas möjlighet att behandla personuppgifter med modern teknik.

Tullverket lämnar följande synpunkter på direktivet.

Bestämmelserna om personuppgiftsbehandling skiljer sig idag mer eller mindre mellan medlemsstaterna vilket i en del fall försvårar samarbete och utbyte av personuppgifter. Som exempel kan nämnas Tullverkets möjlighet att, enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, begära in uppgifter från transportföretag, s.k. bokningsuppgifter. Vissa transportföretag med säte i bl.a. Storbritannien och Tyskland har med hänvisning till sin nationella lagstiftning på området förklarat att de inte lämnar ut uppgifter. En mer enhetlig tillämpning av bestämmelserna om dataskydd skulle kunna minska sådana situationer.

Även nationell lagstiftning och organisation när det gäller brottsbekämpning skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Direktivet som enligt förslaget även ska gälla för den nationella personuppgiftsbehandlingen får inte försvåra behandling av personuppgifter som sker i de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet nationellt. Det är därmed väsentligt att direktivet utformas så att medlemsstaternas skydd för personuppgifter blir så enhetligt som möjligt, för att underlätta samarbete och utbyte, men att det samtidigt finns möjlighet till särreglering för anpassning till de nationella straffrättsliga bestämmelser som finns på det brottsbekämpande området.

Direktivet ställer krav på att uppgifter som rör olika kategorier av registrerade, så långt som möjligt, tydligt ska åtskiljas. Uppgifterna ska även åtskiljas efter uppgifternas riktighet och tillförlitlighet. Vidare ska uppgifter som baseras på

fakta så långt som möjligt åtskiljas från uppgifter baserat på personliga bedömningar.

Enligt nuvarande svensk lagstiftning är det tillräckligt att uppgifter om personer som inte misstänks för brott eller brottslig verksamhet förses med en särskild upplysning om förhållandet. Vissa uppgifter ska också förses med upplysning om trovärdighet och riktighet i sak.

I ett underrättelseärende förekommer vanligtvis många olika kategorier av personer. Det kan vara uppgifter om personer som direkt kan misstänkas för brottslig verksamhet och uppgifter om personer som endast har koppling till sådana personer eller verksamhet, exempelvis anhöriga eller ägare av ett lager som används för brottslig verksamhet. Det kan också vara uppgifter om personer som lämnar information på ett eller annat sätt.

Om förslaget innebär att uppgifter inom exempelvis ett ärende tydligt måste åtskiljas utefter vissa kategorier kan det innebära svårigheter i den praktiska tillämpningen. Arbetet riskerar att bli ineffektivt och skyddet en motsatt effekt då personuppgifter istället kan komma att dubbelregistreras i större utsträckning. Det kan också innebära svårigheter att hitta kopplingar mellan personer och brott. Kraven kommer att ställa stora tekniska krav på de it-system som används för ändamålet men även på de enskilda tjänstemännen.

Då direktivet till skillnad mot dataskyddsrambeslutet inte endast gäller behandling av uppgifter som utbyts mellan medlemsstaterna utan också ren nationell behandling av personuppgifter inom den brottsbekämpande sektorn innebär det att lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet måste ses över för att anpassas till bestämmelserna i direktivet.

De nya kraven i direktivet kommer också sannolikt att medföra att Tullverket behöver se över och anpassa sina datasystem samt arbetsätt vid behandling av personuppgifter. Det kan komma krävas tämligen omfattande tekniska åtgärder men även verksamhetsmässiga vilket kan leda till ekonomiska konsekvenser för Tullverket.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Therese Mattsson, beslutande, chefsjuristen Charlotte Zackari, juristen Alexandra Rydell och juristen Lena van Aarem, föredragande.

TULLVERKET

Therese Mattsson

Lena van Aarem